

Reglement RvC / Directie De Noordwijkse Woningstichting

Goedgekeurd door de Raad van Commissarissen d.d. 2 december 2009.

Inhoudsopgaaft

Vaststelling en reikwijdte reglement	3
Artikel 1 Vaststelling en reikwijdte	3
Raad van Commissarissen	3
Artikel 2 Samenstelling en benoeming	3
Artikel 3 Onverenigbaarheden en onafhankelijkheid	5
Artikel 4 Aftreden en herbenoeming	6
Artikel 5 Schorsing en Ontslag	7
Artikel 6 Toezicht	7
Artikel 7 Voorzitter en Vice-voorzitter	8
Artikel 8 Bezoldiging en vergoeding	9
Artikel 9 Vergaderingen en besluitvorming	10
Artikel 10 Werkgeverschap	11
Artikel 11 Vertegenwoordiging	13
Directie	13
Artikel 12 Taakomschrijving en taakverdeling	13
Artikel 13 Onverenigbaarheden	14
Artikel 14 Tegenstrijdige belangen en nevenfuncties	14
Overige Bepalingen	15
Artikel 15 Onregelmatigheden en klachten	15
Artikel 16 Informatie	16
Overleg met derden	17
Artikel 17 Relatie met de accountant	17
Artikel 18 Relatie met de stakeholders	19
Artikel 19 Informeel contact	20
Artikel 20 Visitatie	20
Externe verslaglegging	20
Artikel 21 Verslaglegging	20
Bijlage: Lijst Documenten	22
Bijlage: Bijzondere functies & commissies	23

Vaststelling en reikwijdte reglement

Artikel 1 Vaststelling en reikwijdte

1. Dit reglement is een vertaling van de werkafspraken welke zijn gemaakt tussen directeur bestuurder c.q. statutair directeur, hierna te noemen de directie en de Raad van Commissarissen (RvC) van De Noordwijkse Woningstichting (de NWS).
2. Dit reglement kan bij besluit van de RvC en directie gezamenlijk worden gewijzigd. Een voorstel tot wijziging kan geschieden door zowel de RvC als de directie. Daar waar de wijziging van het reglement de bevoegdheden van de directie raakt, behoeft het instemming van de directie. Daar waar de wijziging uitsluitend zaken betreft die (het functioneren van) de RvC raakt, is de RvC bevoegd het reglement zelfstandig te wijzigen, zonder instemming van de directie.
3. Dit reglement dient door de directie, de RvC als geheel en door ieder lid van de RvC te worden nageleefd.
4. Van het bestaan van dit reglement wordt melding gemaakt in het verslag van de RvC in het jaarverslag. Dit **reglement** is opgenomen op de **website** van de NWS.

Raad van Commissarissen

Artikel 2 Samenstelling en benoeming

In artikel 11 van de statuten is de samenstelling en benoeming van de RvC geregeld. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen.

1. In voorkomende gevallen, doch ten minste één keer per jaar, zal door de RvC worden gezien of het **profiel van de RvC** op enig punt aanpassing behoeft.
2. Het **profiel van de RvC** wordt opgenomen in het **jaarverslag** van de RvC en het is te downloaden van de **website** van de NWS.
3. Minimaal één lid van de RvC is een zogenoemde **financiële expert**, hetgeen inhoudt dat deze persoon relevante kennis en ervaring heeft opgedaan in de financiële bedrijfsvoering bij naar minimaal gelijke omvang en gelijkwaardige rechtspersonen.
4. Minimaal één van de RvC lid heeft **ervaring met volkshuisvestingsaangelegenheden**.

5. Alle commissarissen volgen na benoeming in beginsel ¹een **introductieprogramma**, waarin in ieder geval aandacht wordt besteed aan
 - a. algemene financiële en juridische zaken,
 - b. de financiële verslaggeving door de NWS,
 - c. de specifieke aspecten die eigen zijn aan de NWS en haar activiteiten en
 - d. de verantwoordelijkheden van een commissaris.
6. De RvC beoordeelt jaarlijks op welke onderdelen leden van de RvC gedurende hun benoemingsperiode behoefte hebben aan nadere introductie of opleiding. De directie speelt hierin een faciliterende rol.
7. De RvC benoemt uit haar midden een **selectiecommissie** bestaande uit twee leden die gesprekken voert met kandidaatsleden voor de RvC. De directie heeft hierin een adviesfunctie. De voorzitter maakt op grond van de gesprekken een bindende voordracht waarin de motivering voor de benoeming wordt vermeld.
8. De **Stichting Huurdersbelangen Noordwijk** (SHN) wordt voor de benoeming van twee leden van de RvC in de gelegenheid gesteld een bindende voordracht uit hun kring te doen.
9. Bij voorkeur wordt er namens de SHN iemand voorgedragen die zelf geen huurder is.
10. De SHN wordt, indien zich een vacature voor de door hen voor te dragen zetel voordoet, door de RvC geïnformeerd over het profiel van het voor te dragen lid. Het lid dat wordt voorgedragen door de SHN dient evenals de overige leden van de RvC zoveel mogelijk te voldoen aan de profielschets zoals die is opgesteld voor de RvC.
11. Tenminste vier weken voor tot benoeming van een lid wordt overgegaan, wordt de Ondernemingsraad schriftelijk in kennis gesteld van het voornemen tot benoeming en wordt de OR gevraagd binnen twee weken gevraagd een schriftelijk advies uit te brengen betreffende de te benoemen persoon/personen.
12. Indien de RvC meent dat een voordracht niet voldoet aan de opgestelde **profielchets**, zal hij hierover overleg voeren met de SHN. Indien partijen hierover van mening blijven verschillen, zal de RvC aan de SHN vragen met een nieuwe voordracht te komen. Indien men hiertoe niet bereid is, zal de RvC de voordracht niet opvolgen.

¹ In beginsel afhankelijk van de aanwezige kennis en ervaring

13. Alvorens de RvC een persoon, die een bestuursfunctie bij de stichting heeft gehad, tot lid van de RvC benoemt, consulteert de RvC de directie. De RvC en overweegt welke invloed het voormalig bestuurslidmaatschap heeft op het functioneren in en van de raad en op het functioneren van de directie.
14. In het **jaarverslag** van de RvC wordt de keuze van de RvC verantwoord.

Artikel 3 Onverenigbaarheden en onafhankelijkheid

In artikel 14 van de statuten zijn onverenigbaarheden en onafhankelijkheden van de leden van de RvC geregeld. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen.

1. De RvC waakt ervoor dat de meerderheid van de leden van de RvC naar zijn oordeel in formele zin onafhankelijk is. De raad maakt hiervan melding in het jaarverslag.
2. Leden van de RvC en directie maken melding van alle **bestuurlijke nevenfuncties**
3. De raad stelt ten aanzien van iedere commissaris vast of deze in een zodanige relatie tot de NWS staat, of heeft gestaan, dat hij in formele zin geacht kan worden onafhankelijk te zijn.
4. Indien een lid van de RvC voorziet dat een (schijn van) onafhankelijkheid in het geding is of anderszins (schijn) van een onverenigbaarheid of tegenstrijdig belang tussen de NWS en het desbetreffende lid van de RvC, dan dient het desbetreffende lid de voorzitter van de RvC hiervan onverwijld in kennis te stellen en alle relevante informatie te verschaffen.
5. Indien de voorzitter van de RvC een (potentieel) tegenstrijdig belang heeft dat van materiële betekenis is voor de NWS en/of voor zichzelf, meldt hij dit terstond aan de vice-voorzitter van de RvC.
6. De RvC besluit in afwezigheid van het betrokken lid of sprake is van een onverenigbaarheid c.q. tegenstrijdig belang. Het betreffende lid van de RvC neemt niet deel aan de discussie en besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij het lid een tegenstrijdig belang heeft.
7. Nadat de voorzitter van de RvC in kennis is gesteld van de situatie als bedoeld in **lid 4**, zal de voorzitter de overige leden van de RvC elk afzonderlijk consulteren. Het oordeel of er sprake is van een tegenstrijdig belang dient de betrokken toezichthouder, nadat hij/zij hiervan melding heeft gemaakt, over te laten aan de overige leden van de RvC, die ter zake zo nodig bij gewone meerderheid hierover beslissen.

Het desbetreffende lid onthoudt zich hierbij van stemming. Als het de voorzitter zelf betreft, dan neemt de vice-voorzitter of de langstzittende commissaris deze taak over.

8. Besluiten tot het aangaan van transacties, waarbij tegenstrijdige belangen van leden van de RvC spelen die van materiële betekenis zijn voor de NWS en/of voor de betreffende leden van de RvC, behoeven vooraf goedkeuring van de RvC. Dergelijke transacties worden gepubliceerd in het **jaarverslag** van de NWS met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat de bepalingen in dit artikel zijn nageleefd.
9. Indien de RvC van oordeel is dat er sprake is van een incidentele onverenigbaarheid c.q. een onafhankelijkheid in het geding is, waarvoor een tijdelijke oplossing gevonden kan worden, werkt het desbetreffende lid van de RvC aan die oplossing mee.
10. Indien de RvC van oordeel is dat er sprake is van een meer dan incidentele onverenigbaarheid c.q. afhankelijkheid, dient het desbetreffende lid van de RvC af te treden.
11. Ieder lid van de RvC zal bij zijn aantreden op voorhand aan geven dat, als het gaat om de eigen positie in de raad, hij zich zal neerleggen bij het oordeel en het besluit van de RvC en daar naar zal handelen. In ieder geval onthoudt hij zich van verdere deelname aan de besluitvorming en vergaderingen omtrent het onderwerp.

Artikel 4 Aftreden en herbenoeming

In artikel 15 van de statuten is aftreden en herbenoeming van de RvC geregeld. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen:

1. Bij het vaststellen van het rooster van aftreden geldt als uitgangspunt dat zo weinig mogelijk leden van de RvC tegelijkertijd aftreden. Het **rooster van aftreden** is te downloaden van de **website** van de NWS.
2. Een lid van de RvC kan een maximale zittingsduur hebben van 12 jaar.
3. Alvorens tot herbenoeming wordt overgegaan, zal de voorzitter van de RvC de overige leden van de RvC elk afzonderlijk consulteren over de wenselijkheid van herbenoeming. Hierbij zijn van belang: het functioneren gedurende de afgelopen zittingsperiode, het alsdan geldende profiel van het betrokken lid van de RvC, alsmede het instand houden van een evenwichtige opbouw van de RvC. Als het de voorzitter zelf betreft, dan neemt de vice-voorzitter of de langstzittende commissaris deze taak over.

4. Indien de RvC één van zijn leden voordraagt tot herbenoeming, zal worden vermeld waarom er aanleiding is voor herbenoeming. Indien het lid niet wordt voorgedragen voor herbenoeming, wordt dit door de voorzitter mondeling en schriftelijk aan het lid toegelicht. De reden van herbenoeming zal worden opgenomen in het verslag van de RvC in het jaarverslag.
5. Bij herbenoeming van een **kwaliteitszetel** dient opnieuw het oordeel van de SHN te worden gevraagd.
6. Voor het overige gelden voor herbenoeming dezelfde regels als voor benoeming zoals gesteld in artikel 2 en 3 van dit reglement.

Artikel 5 Schorsing en Ontslag

In artikel 16 van de statuten is schorsing en ontslag van de leden van de RvC geregeld. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen:

1. Alvorens een besluit tot ontslag te nemen, zal de voorzitter van de RvC, buiten aanwezigheid van het lid van de RvC over wiens ontslag wordt besloten, de overige leden van de RvC elk afzonderlijk over het voornemen tot ontslag consulteren. Als het een voorgenomen besluit tot ontslag van de voorzitter betreft, zal de vice-voorzitter van de RvC, buiten aanwezigheid van de voorzitter, de overige leden van de RvC elk afzonderlijk over het voornemen tot ontslag consulteren.
2. Het besluit tot ontslag wordt, met vermelding van de gronden, onmiddellijk aan het desbetreffende lid van de RvC schriftelijk bevestigd.
3. In verband met het bepaalde in dit artikel dient ieder lid van de RvC bij zijn aantreden op voorhand aan te geven dat, als het gaat om de eigen positie in de RvC, hij zich zal neerleggen bij het oordeel en het besluit van de RvC en daar naar zal handelen, onverminderd zijn recht om het oordeel en het besluit van de RvC aan het oordeel van de burgerlijke rechter te laten onderwerpen.

Artikel 6 Toezicht

De taken en bevoegdheden van de RvC zijn neergelegd in artikel 18 van de statuten. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen:

1. Het toezicht van de RvC op de directie omvat in ieder geval:
 - a. de realisatie van de doelstellingen (financieel, maatschappelijk, operationeel) van de NWS;

- b. de strategie en de randvoorwaarden verbonden aan de activiteiten van de NWS;
 - c. de risico's verbonden aan de activiteiten van de NWS;
 - d. de werking van de integriteitcode;
 - e. de opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen;
 - f. het kwaliteitsbeleid;
 - g. de kwaliteit van de maatschappelijke verantwoording naar de door de directie gekozen belanghouders;
 - h. het financiële verslaggevingproces en procedures alsmede de financiële informatieverschaffing door de NWS ;
 - i. de naleving van toepasselijke wet- en regelgeving.
2. Bij zijn toezicht, als bedoeld in lid 1 van dit artikel, hanteert de RvC als uitgangspunt de vraag, of het beleid wordt gevoerd overeenkomstig de elementaire beginselen van verantwoord ondernemerschap. Daarvoor ziet de RvC erop toe dat het beleid in ieder geval in overeenstemming is met wettelijke, statutaire en andere voorschriften en dat de continuïteit van de NWS gewaarborgd is.
 3. De RvC vergewist zich ervan dat de door de directie genomen/te nemen besluiten op goede gronden berusten en zorgvuldig tot stand zijn gekomen.
 4. De RvC heeft goedkeuringsbevoegdheid over een aantal besluiten van de directie. Deze besluiten kunnen door de directie eerst worden genomen nadat de RvC de goedkeuring schriftelijk heeft verstrekt, waaronder vastlegging in de notulen is begrepen. De RvC stelt de directie uiterlijk twee weken na ontvangst van het verzoek tot goedkeuring van een besluit, bij voorkeur schriftelijk, op de hoogte van zijn standpunt. Indien de omstandigheden hiertoe noodzaken, kan de directie een kortere termijn afspreken met de voorzitter van de RvC. Goedkeuring wordt ook verstrekt door besluiten in de notulen van de RvC op te nemen. De hoofdzaken hiervan worden vermeld in het **jaarverslag**.

Artikel 7 Voorzitter en Vice-voorzitter

De leiding van de RvC is geregeld in artikel 13 van de statuten. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen:

1. De RvC stelt een schriftelijk profiel op, waarin voor het voorzitterschap en het vice-voorzitterschap benodigde specifieke deskundigheden en ervaringen zijn opgenomen. Eén keer per jaar, zal door de RvC worden bezien of het profiel op enig punt aanpassing behoeft. Het profiel van de voorzitter en vice-voorzitter van de RvC is te downloaden van de **website** van de NWS.

2. Een persoon die een bestuursfunctie bij de betreffende NWS heeft gehad, wordt niet tot voorzitter benoemd, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn die een andere beslissing rechtvaardigen.
3. De voorzitter is in beginsel permanent aanspreekbaar voor de overige leden van de RvC en de directie.
4. De voorzitter treedt namens de RvC naar buiten op. Hij streeft naar optimale participatie van de overige leden van de RvC bij de werkzaamheden van de RvC en coördineert alle activiteiten van de RvC.
5. De voorzitter van de RvC is belast met de leiding van de vergadering van de RvC. Periodiek vindt informatie-uitwisseling plaats tussen de voorzitter van de RvC en de directie. De directie zorgt voor een goede ondersteuning van de voorzitter.
6. De vice-voorzitter neemt bij ontstentenis van de voorzitter diens taken waar.

Artikel 8 Bezoldiging en vergoeding

1. De bezoldiging van de RvC is conform de Adviesregeling honorering toezichthouders in woningcorporaties (VTW, 2006).
2. Alle kosten, welke redelijkerwijs verband houden met het bijwonen van vergaderingen van de RvC, worden door de NWS aan de leden van de RvC vergoed. Alle overige kosten, welke de leden van de RvC in het kader van hun commissariaat mochten maken, worden door de NWS vergoed, indien zulke kosten worden gemaakt na voorafgaand overleg met en toestemming van de voorzitter. Ten aanzien van de overige kosten, gemaakt door de voorzitter zelf, wordt gehandeld overeenkomstig de gedragslijn die gehanteerd wordt voor de andere leden van de RvC.
3. De bezoldiging, de afgesproken onkostenvergoeding en andere overeengekomen voorwaarden als onder andere de datum van ingang van het commissariaat, worden schriftelijk vastgelegd. De NWS verstrekt aan de leden van de RvC geen persoonlijke leningen of garanties.
4. Voor de leden van de RvC wordt door de NWS een bestuurders-aansprakelijkheidsverzekering en een ongevallenverzekering afgesloten. De kosten hiervan komen volledig voor rekening van de NWS.
5. De structuur van de bezoldiging (opbouw en onkostenvergoeding) wordt bekend gemaakt in het verslag van de RvC in het jaarverslag.

Artikel 9 Vergaderingen en besluitvorming

In artikel 19, 20 en 21 van de statuten is de gang van zaken rondom vergaderingen en de besluitvorming van de RvC geregeld. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen.

1. Jaarlijks stelt de voorzitter van de RvC, met inachtneming van het bepaalde in lid 3 van dit artikel, een **vergaderschema** op. De RvC geeft daarin aan wanneer (gedeelten van) vergaderingen openbaar zijn. De directie communiceert dit via de **website**.
2. Aan de vergaderingen, als bedoeld in artikel 19 van de statuten, neemt de directie deel, tenzij de RvC van mening is dat dit voor een bepaald onderwerp niet gewenst is. De directie kan zich, in overleg met de RvC, laten vergezellen door één (of meerdere) van zijn MT-leden of medewerkers.
3. De agenda's van de vergaderingen, als bedoeld in de leden 2 en 3 van dit artikel, worden door de voorzitter in overleg met de directie vastgesteld en bevatten behalve de van tijd tot tijd zich voordoende onderwerpen telkens een aantal door de RvC vast te stellen punten, welke hij op iedere vergadering aan de orde wenst te zien.
4. Naast de in de leden 2 en 3 van dit artikel bedoelde vergaderingen en de in artikel 7 lid 8 van dit reglement bedoelde bespreking, vergadert de RvC ten minste éénmaal per jaar buiten de aanwezigheid van de directie.
5. In ieder geval vergadert de RvC ten minste eenmaal per jaar over de volgende onderwerpen:
 - a. de meerjarenbegroting;
 - b. de concept jaarstukken (jaarrekening, jaarverslag, volkshuisvestingsverslag en overzicht met cijfermatige kerngegevens en prognoses),
 - c. de managementletter;
 - d. de invulling van de maatschappelijke taak en positie van de NWS en de strategie en de risico's verbonden aan de onderneming, mede in het licht van het langetermijnkarakter van de activa en de aard van de financiering
 - e. de uitkomsten van de beoordeling van de directie van de opzet en de werking van de interne beheersingssystemen
 - f. de opleidingsbehoefte van de leden van de RvC en de directie.
6. Deze vergadering heeft als doel het functioneren van de (individuele leden van de) RvC te bespreken. De RvC vraagt hiertoe vooraf uitdrukkelijk de visie van de directie ter zake en betreft deze in de bespreking. Tevens wordt het gewenste profiel en de samenstelling en competentie van de RvC met inbegrip van opvolgings- en beloningskwesities en opleidingsbehoeften besproken, alsmede de conclusies die hieraan moeten worden verbonden.

De RvC bespreekt voorts ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie het functioneren van de leden van de directie en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden en bespreekt deze conclusies met de directie.

7. De vergaderingen als bedoeld in de leden 2, 3 en 4 van dit artikel worden in beginsel gehouden ten kantore van de NWS.
8. Van het houden van de vergaderingen van de RvC wordt melding gemaakt in het verslag van de RvC in het jaarverslag. Notulering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het secretariaat. De notulen worden, na toezending aan alle leden van de RvC en de directie, in de eerstvolgende vergadering door de RvC vastgesteld en ten blijke daarvan ondertekend door de voorzitter en vice-voorzitter.
9. De notulen zullen beknopt doch adequaat de ter vergadering behandelde onderwerpen, standpunten en overwegingen op zodanige wijze weergeven, dat voor niet ter vergadering aanwezige leden van de RvC een duidelijk en volledig beeld wordt gegeven van het, voor zover relevant, ter vergadering besprokene.
10. De notulen van de vergaderingen van de RvC zijn vertrouwelijk.
11. Ieder lid van de RvC wordt geacht de vergaderingen van de RvC bij te wonen. Bij frequente afwezigheid zal het desbetreffende lid van de RvC hierop worden aangesproken. Bij langer durende afwezigheid kan de RvC overgaan tot schorsing en/of ontslag van het desbetreffende lid van de RvC, op de wijze zoals omschreven in artikel 5 van dit reglement.

Artikel 10 Werkgeverschap

Het werkgeverschap van de RvC naar de directie is opgenomen in artikel 4 van de statuten. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen:

1. Als het gaat om het werkgeverschap van de RvC naar de directie, neemt zij het **advies Arbeidsvoorwaarden Statutair Directeuren** in acht.
2. De RvC stelt het salaris en de overige arbeidsvoorwaarden van de directie vast op basis van functieclassificatie en functiebeschrijving (taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden).
3. Wanneer de RvC in een vacature van de directie moet voorzien, stelt de raad een schriftelijk profiel vast alvorens dienovereenkomstig een kandidaat te zoeken en te benoemen. De RvC pleegt daarbij zorgvuldig overleg met de zittende directie en vraagt advies aan de **OR** en **MT**.

De OR heeft hierbij conform de **Wet op de Ondernemingsraden** (WOR) uitsluitend adviesrecht ten aanzien van de benoeming.

4. Indien de RvC van mening is dat het aantal directieleden moet worden gewijzigd, pleegt hij daarover voorafgaand zorgvuldig overleg met de directie en met de OR en MT. Daarbij wordt ook de taakverdeling tussen de directieleden onderling besproken. De OR heeft hierbij conform de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) adviesrecht.
5. De RvC draagt zorg voor een schriftelijke arbeidsovereenkomst met een taakomschrijving.
6. Wanneer de RvC het voornemen heeft te besluiten tot schorsing of ontslag van een lid van de directie, zal de raad door de voorzitter of een delegatie uit zijn midden de directeur horen. Voorts zal de RvC advies vragen aan de OR. Indien schorsing of ontslag mocht volgen, wordt zulks met vermelding van de gronden onmiddellijk aan de directeur schriftelijk bevestigd.
7. Daar waar de RvC van mening is dat er redenen zijn om direct over te gaan tot schorsing of ontslag van een lid van de directie, is hij daartoe bevoegd, zij het dat hij dan zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen een termijn van vijf werkdagen, de directeur alsnog hoort.
8. Wordt bij ontstentenis of belet van de directie één of meer leden van de RvC tijdelijk met het besturen van de NWS belast, dan treden zij vóór die tijd af als lid van de RvC.
9. De RvC vormt zich gedurende het jaar een oordeel inzake het gevoerde beleid, de bereikte resultaten, de ontwikkelingen en de mate waarin de directie daarop adequaat reageert.
10. De RvC benoemt uit haar midden een remuneratiecommissie die bestaat uit de voorzitter van de RvC en een ander lid.
11. Op een vast tijdstip in het jaar bespreekt de **remuneratiecie** aan de hand van de beoordeling van de directie, de kwaliteit van het functioneren van de directie. Bij deze beoordeling worden de uitgangspunten gehanteerd zoals verwoord in de jaarlijkse planningsopgave gericht op resultaatafspraken en competentieafspraken.
12. De beoordeling van de directie wordt opgesteld in een zogenaamd **remuneratierapport**. Hierin staat een verslag van de wijze waarop het beoordelings- en bezoldigingsbeleid in het afgelopen jaar in de praktijk is gebracht door de RvC (volgens de aanbevelingen van het advies arbeidsvoorwaarden statutair directeuren). In het geval dat aan een (voormalig) directeur een bijzondere vergoeding is betaald of toegezegd, wordt deze in het remuneratierapport vermeld en van een toelichting voorzien.

Artikel 11 Vertegenwoordiging

In artikel 8 van de statuten is de vertegenwoordiging van stichting NWS geregeld.

Directie

Artikel 12 Taakomschrijving en taakverdeling

1. De directie heeft de leiding over de dagelijkse gang van zaken bij de NWS en voert al de taken uit welke volgens de wet, de statuten, reglementen en/of benoemingsbesluiten aan de directie zijn toegewezen. Om de dagelijkse gang van zaken te beheersen, hanteert de directie een op de NWS en haar bedrijfsvoering toegesneden **intern risicobeheersings- en controlesysteem**.
2. In het **jaarverslag** geeft de directie inzicht in de interne risicobeheersing- en controlesystemen en de werking hiervan.
3. De directie is verantwoordelijk voor het instellen en handhaven van interne procedures die ervoor zorgen dat alle belangrijke financiële informatie bij hem bekend is, zodat de tijdigheid, volledigheid en juistheid van de interne en externe financiële verslaggeving worden gewaarborgd.
4. De directie neemt alle beleidsbeslissingen in principe in overleg met het **MT**, voorzover deze niet gemandateerd zijn aan de afdelingen binnen de organisatie. Onderwerpen hieromtrent zijn vastgelegd in een zogenaamd managementstatuut en bijbehorende procuratieregeling. Het **MT** is verantwoordelijk voor de totale beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering.
5. De directie zal voor investeringen in **onroerend goed ter exploitatie** die een bedrag van € 500.000 te boven gaan en voor zover niet in de goedgekeurde begroting is opgenomen, voorafgaand goedkeuring vragen aan de RvC.
6. De directie zal voor **investeringen ten dienste van de exploitatie** die een bedrag van € 100.000 te boven gaan en voor zover niet in de goedgekeurde begroting is opgenomen, voorafgaand goedkeuring vragen aan de RvC.
7. De directie is uitsluitend verantwoording verschuldigd aan de RvC voor het gevoerde beleid en voor het functioneren van de organisatie.

8. Voorafgaand aan de besluiten waarvoor de RvC goedkeuring dient te verlenen, zal de directie geen actie(s) ondernemen die een (vrijwel) onomkeerbaar gevolg tot stand brengen, behalve als hij hierover met de RvC overleg heeft gepleegd en de RvC aan de betreffende actie goedkeuring verleend heeft.
9. Alle functionele contacten tussen individuele leden van de RvC en werkorganisatie vinden plaats in overleg met de directie, tenzij anders overeengekomen.
10. Onverminderd de taakomschrijving kan de directie te allen tijde besluiten een aangelegenheid aan de RvC ter raadpleging voor te leggen.
11. De directie zal alle informatie en documentatie die zij in het kader van haar functie beschikbaar krijgt, in welke vorm ook, steeds met de grootst mogelijke vertrouwelijkheid behandelen, ook indien de directie op enig moment geen werkzaamheden meer verricht ten behoeve van de NWS. Een (al dan niet) gewezen directeur is gehouden tot vergoeding van alle schade die direct of indirect voortvloeit uit het onbevoegd openbaar maken van deze gegevens.
12. Slechts in gevallen waarbij het belang van de NWS dit vordert, kan de directie besluiten in een alsdan te beleggen vergadering met de RvC, in principe in overleg met het MT, tot het openbaar maken van de in lid 9 van dit artikel genoemde gegevens.

Artikel 13 Onverenigbaarheden

Onverenigbaarheden van de directie zijn geregeld in artikel 5 van de statuten.

Artikel 14 Tegenstrijdige belangen en nevenfuncties

1. De directie zal:
 - a. niet in concurrentie treden met de NWS;
 - b. geen substantiële schenkingen vragen of aannemen van de NWS of van een voor de NWS relevante derde voor zichzelf, zijn echtgenote, geregistreerde partner of andere levensgezel, pleegkind, bloed- of aanverwant tot in de tweede graad;
 - c. handelen conform de integriteitcode
 - d. ten laste van de NWS derden geen ongerechtvaardigde voordelen verschaffen;

- e. geen zakelijke kansen die aan de NWS toekomen voor zichzelf of zijn echtgenote, geregistreeerde partner of andere levensgezel, pleegkind, bloed- of aanverwant tot in de tweede graad benutten.
2. De leden van de directie melden een (potentieel) tegenstrijdig belang alsook een aan te nemen nevenfunctie die respectievelijk van betekenis is voor de woningstichting en/of voor de directeur zelf terstond aan de voorzitter van de RvC en verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de voor de situatie relevante informatie inzake zijn echtgenote, geregistreeerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad.
3. De RvC besluit buiten aanwezigheid van de directeur of sprake is van een tegenstrijdig belang, alsmede over de aan te nemen nevenfunctie.
4. Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen voor de directeur spelen die van materiële betekenis zijn voor de NWS en/of voor de directeur zelf, behoeven vooraf schriftelijke goedkeuring van de RvC. De toestemming zal slechts worden geweigerd als het verlenen van toestemming het belang van de NWS zou kunnen schaden.
5. Dergelijke transacties worden gepubliceerd in het **jaarverslag** met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat de bepalingen in lid 2 van dit artikel zijn toegepast.
6. De NWS verstrekt aan de directie geen persoonlijke leningen en/of garanties.

Overige Bepalingen

Artikel 15 Onregelmatigheden en klachten

1. De directie draagt er zorg voor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie de mogelijkheid hebben te rapporteren over vermeende onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard binnen de NWS aan de directie of aan een door de directie aangewezen functionaris. Vermeende onregelmatigheden die het functioneren van de directie betreffen, worden gerapporteerd aan de voorzitter van de RvC. Het protocol waarin dit wordt geregeld wordt genoemd de **klokkenluiderregeling**. Deze regeling wordt gepubliceerd op de **website**.
2. De directie doet ten minste eenmaal per jaar verslag aan de RvC over werkzaamheden van de **Geschillencommissie** in de zin van artikel 16 BBSH en maakt hiervan melding in het **jaarverslag** van de NWS.

Artikel 16 Informatie

1. De RvC bevordert dat hij tijdig schriftelijke informatie van de directie ontvangt over alle feiten en ontwikkelingen met betrekking tot de NWS, welke informatie de RvC nodig heeft om adequaat te kunnen functioneren en zijn taken naar behoren te kunnen uitoefenen.
2. De RvC is bevoegd met de directie nadere afspraken te maken over de informatievoorziening, onder andere qua omvang, presentatie en frequentie.
3. De directie verstrekt alle mondelinge en schriftelijke informatie, die nodig is om de RvC goed te kunnen laten functioneren. Uitgangspunt hierbij is een open communicatie, die gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en partnership.
4. De directie meldt arbeidsconflicten c.q. -geschillen van de directie met medewerkers aan de RvC.
5. Om een oordeel te kunnen vormen over jaarlijks terugkomende agendapunten zoals genoemd in artikel 9 lid 3 van dit reglement, ontvangt de RvC na ieder kwartaal tijdig een financieel overzicht van de gerealiseerde cijfers in relatie tot de begroting, alsmede een prognose voor het gehele boekjaar en een prognose die de eerstkomende vier kwartalen beslaat (in vergelijking met dezelfde periode van het voorliggende jaar), voorzien van een analyse van de afwijkingen. De analyse van afwijkingen moet inzicht geven in wijzigingen in de begroting. **(Managementrapportage/kwartaaloverzicht)**
6. De analyses in de kwartaalrapportage dienen te rapporteren over de woningexploitatie, waarin onder meer informatie over:
 - a. Cash Flow Operationeel: de huurontwikkeling, de onderhouds- en algemene beheerskosten;
 - b. Cash Flow Financieel: het geldmiddelenbeheer, waarin begrepen de mutaties in de portefeuille en de opbrengsten en kosten verbonden aan de leningen- en beleggingenportefeuille;
 - c. Cash Flow (Des)investeringen Projecten
 - d. Overzicht risico-ontwikkeling projecten
 - e. Het personeel (op basis van kengetallen en majeure wijzigingen) de verantwoordingsvelden in de zin van het BBSH;
 - f. Realisatie van prestatie-indicatoren genoemd in het ondernemings- en jaarplan van de woningstichting
 - g. De managementrapportage wordt vergezeld van een toelichting van de directie.
7. Ontvangt een lid van de RvC uit andere bron dan de directie of de RvC informatie of signalen die in het kader van het toezicht van belang zijn, dan brengt hij deze informatie zo spoedig mogelijk ter kennis van de voorzitter, die vervolgens de RvC op de hoogte zal stellen.

8. Ieder lid van de RvC zal alle informatie en documentatie die hij in het kader van zijn commissariaat verkrijgt en die redelijkerwijs als vertrouwelijk zijn te beschouwen, als strikt vertrouwelijk behandelen en niet buiten de RvC en de directie openbaar maken, ook niet na zijn aftreden.
9. De RvC en de leden van de RvC afzonderlijk hebben een eigen verantwoordelijkheid om van de directie en de externe accountant de informatie te verlangen die de RvC behoeft om zijn taak als toezichhoudend orgaan goed te kunnen uitoefenen.
10. De RvC is bevoegd, in overleg met de directie, zich op kosten van de NWS op enigerlei wijze te laten bijstaan door functionarissen of één of meer (externe) adviseurs van de NWS. De RvC kan verlangen dat functionarissen en externe adviseurs bij zijn vergaderingen aanwezig zijn.
- 11.

Overleg met derden

Artikel 17 Relatie met de accountant

In artikel 25 van de statuten wordt de gang van zaken rondom de jaarstukken opgenomen. In aanvulling hierop volgen onderstaande bepalingen:

1. De externe accountant wordt door de RvC benoemd voor een periode van maximaal vier jaar waarbij herbenoeming telkens voor een periode van maximaal vier jaar kan plaatsvinden.
2. De directie en de RvC maken ieder ten minste eenmaal in de vier jaar een grondige beoordeling van het functioneren van de externe accountant in de diverse entiteiten en capaciteiten waarin de externe accountant fungeert. De beoordeling wordt besproken door de RvC. De raad maakt van zijn belangrijkste bevindingen melding in het **jaarverslag** van de NWS.
3. De RvC stelt jaarlijks de vergoeding van de accountant vast.
4. De RvC stelt een **auditcommissie** in die bestaat uit het **lid met het aandachtveld financiën** en een ander lid.
5. De RvC is het eerste aanspreekpunt van de externe accountant wanneer deze onregelmatigheden constateert in de inhoud van de financiële berichten of in de gevolgde procedures ten behoeve van de financiële verslaggeving.
6. De contacten tussen de RvC en de accountant lopen via de voorzitter of via de **voorzitter van de auditcie**. De operationele, reguliere contacten verlopen tussen de accountant en de directie.

7. De RvC geeft opdracht aan de externe accountant de jaarstukken te onderzoeken. De externe accountant rapporteert de uitkomsten van dit onderzoek aan zowel de RvC, als opdrachtgever, als aan de directie.
8. De externe accountant kan over zijn verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening worden bevraagd door de RvC. In de vergadering(en) van de RvC worden behandeld:
 - a. de concept **jaarstukken** (jaarrekening, jaarverslag, volkshuisvestingsverslag en overzicht cijfermatige kerngegevens en prognoses),
 - b. **Rapport van bevindingen**
9. De externe accountant rapporteert de bevindingen over de jaarrekening op dezelfde wijze, gelijktijdig aan de directie en de RvC.
10. De accountant rapporteert voorafgaand aan de jaarrekening over de kwaliteit van de administratieve organisatie in de **managementletter**. De accountant rapporteert hierover aan zowel de RvC, als opdrachtgever, als aan de directie.
11. De rapportages van de accountant gericht aan de RvC worden behandeld in de **auditcie**. De auditcie bespreekt de rapportages met de accountant en rapporteert hierover naar RvC en directie.
12. De RvC spreekt zich uit over de wenselijkheid van uitvoering van de eventueel door de accountant in de managementletter gedane aanbevelingen op basis van de rapportage van de **auditcie**.
13. De RvC ziet erop toe dat de eventueel door de accountant in de managementletter gedane aanbevelingen, welke door de RvC wenselijk worden geacht, daadwerkelijk door de directie worden nageleefd.
14. De RvC beoordeelt of en hoe de externe accountant wordt betrokken bij de inhoud en publicatie van financiële berichten, anders dan de jaarrekening.
15. De opdrachtverlening tot en de bezoldiging van het uitvoeren van niet-controlewerkzaamheden door de externe accountant worden, na overleg met de directie, goedgekeurd door de RvC.
16. De directie en de RvC rapporteren jaarlijks afzonderlijk over de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, waaronder in het bijzonder zijn onafhankelijkheid (met inbegrip van de wenselijkheid van het verrichten van niet-controlewerkzaamheden voor de NWS verricht door hetzelfde kantoor).

Artikel 18 Relatie met de stakeholders

1. De directie benoemt, na goedkeuring door de RvC, voor iedereen kenbaar de belanghebbenden bij de maatschappelijke en volkshuisvestelijke missie en doelstellingen van de NWS en voert met hen actief overleg. Het overleg wordt gevoerd in een periodiek georganiseerde bijeenkomst waarin belanghebbenden een adviesfunctie hebben en waarmee de lokale verankering en verantwoording van de stichting tot uitdrukking wordt gebracht.
2. De NWS heeft en onderhoudt een website waarop zij de informatie toegankelijk maakt die zij krachtens wet- of regelgeving of de **governancecode** dient te publiceren.
3. De vorm van het periodieke overleg met belanghebbenden wordt vastgesteld door de directie en behoeft voorafgaande goedkeuring door de RvC. In ieder geval is er één keer per jaar overleg met belanghebbenden, waarbij zij in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen over:
 - a. over de strategie en beleid van de woningcorporatie in het licht van haar volkshuisvestelijke en maatschappelijke doelstellingen.
 - b. de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag
4. Besluiten van de directie, waarvoor op grond van artikel 7 van de statuten goedkeuring van de RvC is vereist en terzake waarvan de belanghebbende organisatie adviesrecht heeft, dienen eerst door de RvC te worden goedgekeurd, welke goedkeuring (indien verleend) zal worden gegeven onder voorbehoud van een positief advies van de belanghebbende organisatie.
5. Jaarlijks stelt de RvC een **schema op voor de aanwezigheid van de RvC bij de overlegvergadering(en) met belanghebbendenorganisaties**. De directie en de RvC zijn in beginsel voltallig aanwezig.
6. Indien een lid van de RvC wordt uitgenodigd voor de vergadering van belanghebbendenorganisaties zal hij deze uitnodiging niet accepteren dan na voorafgaand overleg met de voorzitter, die de contacten met de belanghebbenden coördineert, en in eerste instantie onderhoudt.
7. De directie bevordert dat de RvC kennis kan nemen van de notulen van de vergaderingen met belanghebbendenorganisaties. De **hoofdpijnen van de notulen** en andere van belang zijnde informatie, worden binnen drie maanden op de **website** van de NWS geplaatst.

Artikel 19 Informeel contact

1. Ieder lid van de RvC die op informele of andere indirecte wijze in vertrouwen wordt genomen ten aanzien van kwesties betreffende de NWS, zal in deze contacten zorgvuldig handelen en steeds vooropstellen dat de RvC, althans de voorzitter, in dit vertrouwen kan worden betrokken.

Artikel 20 Visitatie

1. De NWS laat zich één keer per vier jaar visiteren, waarbij een gestructureerd oordeel wordt gegeven over het volkshuisvestelijk en maatschappelijk presteren, op de wijze waarop belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld invloed uit te oefenen op het beleid en op de kwaliteit van de governance.
2. Visitatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de directie en RvC.
3. Het visitatierapport, alsmede het standpunt terzake van de directie en RvC, is te downloaden van de **website** van de NWS.
4. Het visitatierapport wordt besproken in het overleg met belanghebbenden op basis van het standpunt van de directie en RvC.

Externe verslaglegging

Artikel 21 Verslaglegging

1. Ten behoeve van het **jaarverslag** van de NWS wordt door de RvC een verslag opgesteld. In het verslag van de RvC worden in ieder geval de volgende onderwerpen behandeld:
 - a. melding van aanwezigheid van een reglement voor de RvC/directie
 - b. de structuur en hoogte van de bezoldiging en kostenvergoeding van de leden van de RvC
 - c. melding van de hoofdlijnen van het remuneratierapport
 - d. informatie omtrent de individuele leden van de RvC (geslacht, leeftijd, hoofdfunctie, relevante nevenfuncties)
 - e. informatie omtrent eventuele benoemingen en herbenoemingen van de leden binnen de RvC (tijdstip van (herbenoeming en lopende termijnen)
 - f. aantal vergaderingen van de RvC
 - g. opsomming van de meest belangrijke onderwerpen die zijn behandeld tijdens de vergaderingen van de RvC
 - h. de goedkeuring van de RvC betreffende de jaarrekening, het volkshuisvestingsverslag en het jaarverslag

- i. de evaluatie van de RvC en de relatie tot de directie
- j. Rapport van bevindingen aangaande de evaluatie van de externe accountant
- k. hoe de directie rapporteert over controle en risicobeheersing
- l. in hoeverre de Aedes Governancecode wordt nageleefd, waarbij de RvC gemotiveerd aangeeft welke aanbevelingen niet zijn opgevolgd. (Pas toe of leg uit)
- m. informatie rondom genomen besluiten en transacties waarbij tegenstrijdige belangen en/of onafhankelijkheid van leden van de RvC een rol zouden hebben kunnen spelen

Bijlage: Lijst Documenten

Reglement RvC Bestuur (W)*)
Samenstelling functieprofielen RvC (W)
Rooster van optreden RvC (J**)
Vergaderschema RvC (W)
Verslag van de RvC
Schema aanwezigheid RvC bij overlegvergadering(en) met belanghebbendenorganisaties.
Adviesregeling honorering toezichhouders in woningcorporaties (VTW, 2006)
Advies Arbeidsvoorwaarden Statutair Directeuren
Remuneratierapport
Kwartaloverzicht directie c.q. Managementrapportage
Managementletter;
Rapport van bevindingen (A***)
meerjarenbegroting;
jaarstukken (W):
jaarrekening,
jaarverslag,
volkshuisvestingsverslag en
overzicht met cijfermatige kerngegevens en prognoses
de invulling van de maatschappelijke taak en positie van de NWS en de strategie
en de risico's verbonden aan de onderneming, mede in het licht van het
langetermijnkarakter van de activa en de aard van de financiering (j)
de uitkomsten van de beoordeling van de directie van de opzet en de werking van
de interne beheersingssystemen (J)
Opleidingsbehoefte van de leden van de RvC en de directie.
Governancecode
Hoofdpijnen van notulen van overleggen met stakeholders
Klokkenluidersregeling (W)
Website
Introductieprogramma leden RvC
Verslag met beraadslagingen en bevindingen
Verslag intern risicobeheersing en controlesysteem
Verslag geschillencie c.q. Klachtencie (J)
Visitatierapport (W)

*) W=opgenomen op website

**) J=opgenomen in het jaarverslag

***) A=produkt van accountant

Bijlage: Bijzondere functies & commissies

Voorzitter RvC
Vice-voorzitter RvC
Lid RvC profiel financiën (vrz audit cie)
Lid RvC profiel Volkshuisvesting (lid remuneratiecie)
Kwaliteitszetels (SHN)
Remuneratiecommissie
Audit commissie
Selectiecommissie
Geschillencie BBSH (Klachtencie)
SHN (Stichting Huurdersbelangen Noordwijk)